

O'yin maydoni

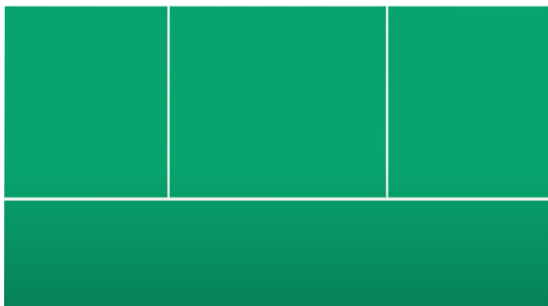
O'yin maydoni bino ichidagi yopiq joylarda o'yin maydonchasi qamrovi qattiq sirtli pollar bilan yoki ochiq joylarda qattiq qoplama ustida yoki chim ustida ham bo'lishi mumkin.

Maydon – bu chizmada ko'rsatilgan umumiy maydon hisoblanadi. Maydon quyidagi qismlardan iborat:

O'yin maydonchasi – bu hisob maydonchalar hamda yon chiziqlar orasidagi maydon (chizmada ko'rsatilganidek) hisoblanadi. Bu chiziqlar o'yin maydonchasining qismi hisoblanmaydi.

O'yin maydoni – o'yin va hisob maydonchalaridan (chizmada ko'rsatilganidek) iborat. **To'p marraga** o'yin maydoni (1-rasm) asosan uzunligi 40 metr, eni 20 metrli to'rt burchakdan iborat bo'lib, o'z ichiga 2-ta 3 metrdan iborat hisob maydoni oladi (jami 6 metr). Bu o'lchamlar imkon qadar maksimal darajaga yaqin bo'lishi kerak, ammo istisno sifatida, o'yin maydonchasi uzunligi 26 metr va eni 15 metrdan kam bo'lmasligi kerak. Maydonning minimal va maksimal o'lchamlarini o'zgartirishni musobaqa tashkilotchilari zimasi topshiriladi.

Yon chiziqlar, hisob maydonchasining yon chiziqlari va «jonsiz to'p» chiziqlari **o'yin maydonining** qismi hisoblanmaydi.

Hisob maydoni – hisob chiziqlari, «jonsiz to'p» chizig'i va hisob maydoni yon chiziqlari orasidagi maydon hisoblanadi. U hisob chiziqlarini o'z ichiga olib, «jonsiz to'p» chiziqlari va hisob maydonining yon chiziqlarini o'z ichiga olmaydi.

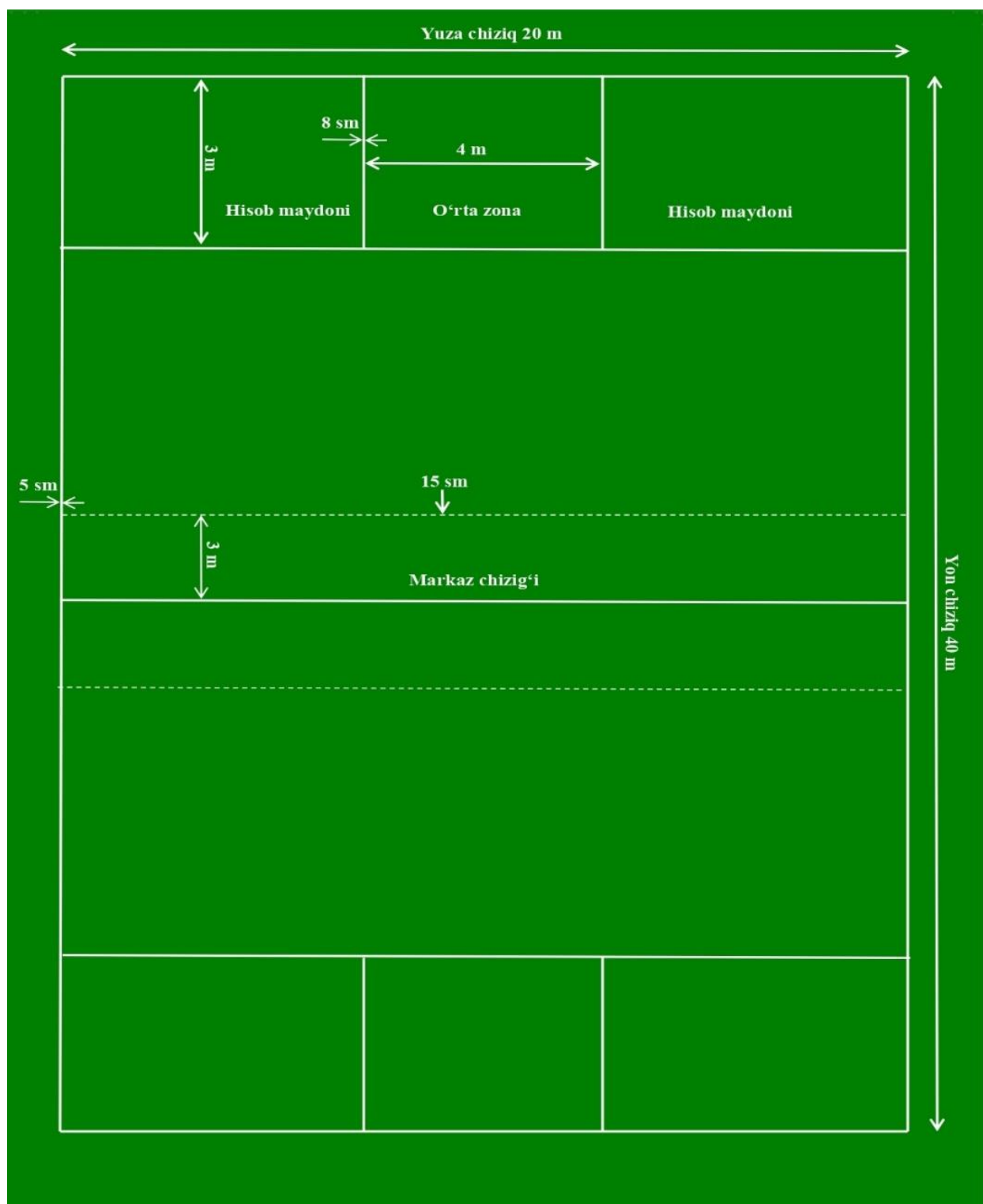
Hisob maydonining o'rta zonasi –

Hisob maydoni hisob chiziqlar o'rtasidan boshlab xar tomonidan ikki metr (2 metr), jami uzunasiga to'rt metr (4 metr) hisob maydoni yon chiziqlariga parallel «jonsiz to'p» chiziqlarigacha uzuluqsiz chiziq chiziladi. O'rta zonasida to'pni erga qo'yish (urinish, popitka, try) qo'shimcha ochko olishga imkon beradi.

O'yin maydonining atrofida yon chiziqdan 1 metr va yuza chiziqda 2 metrli xavfsizlik xududi joylashgan bo'lishi lozim.

O'yin jarayonida maydonga u yoki bu jamoaga imtiyoz beruvchi o'zlashtirishlar kiritilishi man etiladi.

3-rasm O'yin maydoni

Jonsiz to‘p chizig‘i – hisob maydoni chizig‘iga parallel va undan 3 metr uzoqlikda joylashgan chiziq hisob

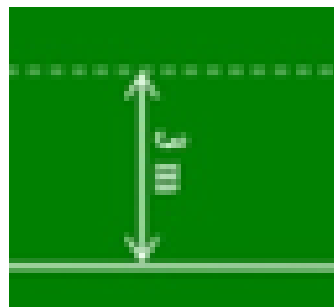
maydonining oxirini belgilab beruvchi chiziq.

Himoya chizig‘i – bir aut chizig‘idan boshqa aut chizig‘i tomon butun maydon oralab o‘tgan va hisob maydoni chizig‘iga parallel bo‘lgan faraz qilingan chiziq. Ushbu chiziq to‘pni o‘yinga kiritish nuqtasidan uch metr (3 m) orqada joylashgan. Barcha himoyachilar to‘p o‘yinga kiritilayotgan vaqtda “o‘yinda” holatida bo‘lishlari uchun mana shu chiziq ortiga o‘tishlari shart.

Hisob maydoni — hisob maydoni chizig‘ini o‘z ichiga olgan, ammo tarkibiga “jonsiz to‘p” chizig‘i va autni belgilash chizig‘i qirmaydigan, hisob maydonining chizig‘i va jonsiz to‘p chizig‘i o‘rtasidagi maydon.

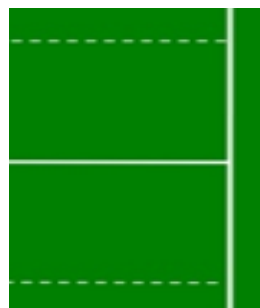
Izoh: Agar maydon jonsiz to‘p chizig‘i belgisiga ega bo‘lmasa, hisob mayni hisob maydoni chizig‘idan keyin taxminan 5 metrgacha davom etishi mumkin. **Hakam to‘p ushlagan hujumchi o‘yinchini hisob maydoni chizig‘ini kesib o‘tgan zahoti to‘pni erga qo‘yishiga rag‘batlantirishi kerak.**

3-metr chizig‘i — bir aut chizig‘idan boshqa aut chizig‘igacha o‘tgan va maydonning markaziy chizig‘idan ikki taraflama 3 metr uzoqlikda joylashgan chiziq. O‘yin markazdan boshlanganda raqib o‘yinchilari ushbu chiziq tashqarisida turishlari lozim.

Maydondagi barcha belgilangan chiziqlar eni 5 sm bo‘lib, ular aniq va ravshan ko‘rinishi shart. Faqatgina **hisob maydoni** chiziqning eni va **hisob maydonining** o‘rta zonasi chiziqning eni 8 sm bo‘lishi kerak.

Maydon o‘rtasidan ko‘ndalang yuza chiziqqa parallel chiziq o‘tkazilib, u o‘rta (markaz) chiziq deb ataladi (3-rasm).

O‘yinchilarni almashtirish chizig‘i – bir aut chizig‘idan boshqa aut chizig‘igacha o‘tgan va maydonning markaziy chizig‘idan ikki taraflama 3 metr uzoqlikda joylashgan chiziq ichida amalga oshiriladi.

Kotib va sekundometristlar uchun qo‘yilgan stol hamda zahiradagi o‘yinchilar uchun qo‘yilgan skameyka shunday joylashishi kerakki, o‘tirgan o‘yinchilar almashish hududining chiziqlarini bemalol ko‘rishlari lozim. Kotib hakam stoli zahiradagi o‘yinchilar

skameykasiga nisbatan yon chiziqqa yaqinroq joylashadi, faqat 50 sm dan yaqin bo'lmashligi lozim.

Aut chizig'i – o'yin maydonining yon tomondagi chegaralarini bildiruvchi chiziq.

Urinish chizig'i (zachyotnaya liniya) — maydonning har tomonidagi gorizontal chiziq. Uning ustida yoki ortidan urinish hisobga olinadi.